

Kurzemes rajona tiesas attīstības koncepcija 2020.-2025.gadam

Kurzemes rajona tiesa ir pirmās instances tiesa, kura darbojas Liepājā, Ventspilī, Talsos, Kuldīgā un Saldū. Ar Tieslietu padomes 2019.gada 16.maija lēmumu Kurzemes rajona tiesā noteiktas 47 tiesnešu amata vietas.

Visu Latvijas Republikas tiesu attīstības nākotnes prioritāte ir augsta tiesas procesa kvalitāte, kas sevī ietver šādas vērtības, kuru attīstīšanai izvirzāmi visaugstākie kvalitātes standarti.

1) Tiesas procesa ātrums un efektivitāte.

Tiesas procesa norisei ir jābūt ātrai un kvalitatīvai, tiesnesim procesa gaitā aktīvi un elastīgi izmantojot visus normatīvajos aktos ietvertos instrumentus tiesas procesa efektīvai un pilnvērtīgai norisei, kā arī tiesās ieviesto tehnoloģiju iespējas to nodrošināšanai.

2) Tiesas nolēmumu kvalitāte.

Tiesas nolēmumiem ir jābūt juridiski augstvērtīgiem, vienlaicīgi saprotamiem lietas dalībniekiem un vēršot uz to, lai spriedumā sniegtais lietas būtības un risinājuma pamatojums neprasītu papildus izskaidrojuma nepieciešamību.

3) Tiesneša personības nozīme.

Tiesnesim ir jābūt atbilstoši personībai, ar to saprotot ne tikai profesionālo kompetenci un sasniegtu pareizu, taisnīgu lietas iznākumu, bet arī spēju radīt sabiedrībai un lietas dalībniekiem sajūtu, ka lietas izskatīšana bija kvalitatīva. Tiesnesim ir jābūt stiprai, neatkarīgai un inteligentai personībai, ar augstām prasībām pret sevi un skaidru redzējumu par savu sabiedrisko lomu.

Visaugstāko tiesvedības standartu sasniegšanai, nolūkā nodrošināt Kurzemes rajona tiesas kā laikmetīgas un efektīvas pirmās instances darbību, koncentrējoties uz attīstību un izaugsmi, nevis īstermiņa risinājumiem, tiesā veicami šādi pasākumi.

1) Turpināma tiesnešu specializācija pa tiesību nozarēm, prognozējamas nākotnes vajadzības. Veicama tiesnešu, kas specializējušies zemesgrāmatu lietās, faktiskā integrācija pirmās instances tiesā, paplašinot tiesnešu specializāciju un kompetences atbilstoši tiesas vajadzībām.

2) Sekmējama tiesnešu tālākizglītošanās, profesionalitātes un kvalifikācijas pilnveide atbilstoši tiesneša izvēlētajai specializācijai.

3) Analizējama tiesnešu darba slodze, un veicami pasākumi tās izlīdzināšanai reģionā, maksimāli nodrošinot nejausību lietu sadalē.

4) Veicama regulāra tiesas nolēmumu stabilitātes analīze un pasākumi tiesu prakses vienādošanai. Organizējamas regulāras tiesnešu sapulces, gan visiem tiesnešiem kopīgi, gan ieviesto specializāciju ietvaros aktualizējot un pārrunājot tiesu praksē novērotās problēmas.

5) Ātras un efektīvas tiesas procesu norises nodrošināšanai, veicama tiesnešu darba rezultātu regulāra analīze. Lietu izskatīšanas termiņu standarti jānosaka sadarbojoties ar tiesnešiem, atbilstoši darba apjomam tiesā. Veicama tiesvedības termiņu kontrole un analīze, kā arī periodiski izvērtējamas katra tiesneša spējas nodrošināt viņa tiesvedībā esošo lietu izskatīšanu saprātīgā termiņā, kā arī individuālā darba organizācija.

Kopīgi ar tiesnešiem, analizējami lietu izskatīšanas atlikšanas iemesli, veidojot vienotu izpratni par tiesvedības termiņus ietekmējošiem apstākļiem un tiesneša darba kvalitātes ietekmi uz tiem.

Nepieciešamības gadījumā aktīvi izmantojami likuma "Par tiesu varu" 33.panta ceturtajā daļā paredzētie instrumenti, tiesas priekšsēdētājam kontrolējot un ietekmējot lietu izskatīšanas termiņu, kā arī identificējot tiesnešu darbā radušās organizatoriskas problēmas un lemjot par iespējam novērst jebkādas šķēršļus tiesas sastāva sekmīgai darbībai.

6) Maksimāla atbalsta tiesnešiem nodrošināšanai, stiprināms tiesnešu palīgu institūts, sniedzot tiesnešu palīgiem atbalstu apmācību procesā, sekojot mācību saturam un veidojot kopīgu izpratni par šī amata pienākumu lomu tiesas darbā.

7) Veicama tiesas darbinieku darba analīze ar mērķi līdzsvarot darbinieku slodzes tiesā un nodrošināt efektīvu cilvēkresursu izmantošanu. Stiprināma darbinieku apziņa par ieņemamā amata nozīmīgumu tiesas spriešanā. Pievēršama īpaša uzmanība tiesas darbinieku kompetenču attīstīšanai, pārklājot amatu prasmes un padarot tās universālākas. Pilnveidojama darbinieku atlases procedūra.

8) Ieviešamas regulāras tiesas arhīvā nodoto tiesas lietu pārbaudes nolūkā identificēt problēmas, kas saistītas ar lietvedības noteikumu izpildi, tiesas nolēmumu nodošanu izpildei un tās kontroli. Rezultātu analīze, nodrošinot vienotu izpratni par šiem jautājumiem, veicama gan ar tiesnešiem, gan tiesas darbiniekiem.

9) Risināmi tiesas telpu izmantošanas un labiekārtošanas jautājumi, meklējot optimālo modeli tiesas apmeklētāju apkalpošanai, tiesas pieejamības un tiesas darba nodrošināšanai.

10) Veicināma tiesas kolektīva aktīva līdzdarbošanās tiesas modernizācijas pasākumu īstenošanā, jaunu tehnoloģiju ieviešanā tiesas darbā, prasmju atbilstošā papildināšanā, motivējot būt gatavībā pieņemt un ieviest pārmaiņas, kas saistītas ar tiesas lietu digitalizāciju.

11) Turpināma komunikācijas ar plašsaziņas līdzekļiem attīstīšana, veicinot sabiedrības uzticamību tiesām.

12) Veicama tiesas vadības komandas darba pilnveidošana, un šī resursa pilnvērtīga izmantošana tiesas mērķu sasniegšanā. Attīstāma tiesas vadības loma tiesneša neatkarības pareizā izpratnē un stiprināšanā, kā arī tiesneša piederības apziņas tiesneša amatam un izpratnes par tā uzliktajiem pienākumiem un ierobežojumiem veidošanā.

13) Atbalstāma tiesnešu aktīva dalība Tieslietu ministrijas organizētajās darba grupās normatīvo aktu izstrādei, kā arī cita sabiedriskā darbība, kas saistīta ar izpratnes par tiesu darba celšanu sabiedrībā.

14) Turpināma sadarbība ar apelācijas instances tiesu, organizējot kopīgus seminārus, vērstus uz tiesnešu kompetenču paaugstināšanu.

15) Veidojama starpinstitucionāla diskusija starp tiesu sistēmai piederīgajām personām reģionā, lai savstarpēji informētu par konstatētām sistēmiskām problēmām un rastu efektīvus risinājumus valsts uzstādīto mērķu tiesiskuma stiprināšanā sasniegšanai.

16) Lai sasniegtu kopīgo mērķi, tas ir, līdzvērtīgus lietu izskatīšanas termiņus un tiesnešu noslodzes rādītājus, kā arī vienādotu tiesu praksi visā valsts teritorijā, veidojama sadarbība ar citiem Latvijas reģionālo tiesu priekšsēdētājiem, gan nodrošinot pieredzes apmaiņu tiesu reformu īstenošanā un to mērķu sasniegšanā, gan apzinot citos valsts reģionos konstatētos problēmjautājumus un rastos risinājumus. Nepieciešamības gadījumā iniciējami grozījumi normatīvajos aktos.

Uzskatu, ka tiesas priekšsēdētājam ir jābūt tiesas kolektīva līderim, kurš ne vien nodrošina likumā "Par tiesu varu" noteiktās funkcijas tiesas darba organizēšanā un kontrolē, bet arī sniedz idejas tiesas darba attīstīšanā, rosina nesamierināties ar sasniegto un uzstādīt tiesas kolektīvam visaugstākos mērķus, kā arī spēj būt atbalsta persona gan tiesnešiem, gan tiesas darbiniekiem ikdienas pienākumu pildīšanā, tajā skaitā, emocionālās slodzes apstākļos un situācijās, kas rada profesionālu izaicinājumu.

Kurzemes rajona tiesas
priekšsēdētāja vietniece
Liepājā 2020.gada 12.februārī

Aija Āva